

Nadnárodná spoločnosť

Nadnárodné korporácie (Multinationalcorporation = MNC) je podnik, firma so sídlom v jednej krajine, ktorá svoju činnosť prevádzkuje vo viacerých krajinách alebo štátoch prostredníctvom zahraničných, vlastnených alebo kontrolovaných dcérskych spoločností. Nadnárodné korporácie vykonáva priame zahraničné investície v cieľových krajinách, operuje na území viacerých krajín / štátov, kde produkuje výrobky alebo služby (nielen predáva).

Za najstaršie nadnárodné korporácie sú považované koloniálne východoindické spoločnosti (napr. Britská východoindická spoločnosť), ktoré vznikali v priebehu 17. storočia vďaka obchodu s ázijskými komoditami, ako bol čaj, korenie, látky alebo šperky.

Dôvodom vzniku nadnárodných korporácií je hľadanie nových trhov pre odbyt výrobkov alebo služieb, hľadanie umiestnenia efektívnejšej a úspornejšie výroby (zvyčajne v štátoch s nižšími nákladmi na výrobu). Nadnárodné korporácie môžu využívať úspory z rozsahu vďaka hromadnej výrobe a môžu tiež profitovať na lokálnych trhoch z monopolného postavenie.

Výhody: týkajú sa tak host'ovského štátu, ako aj celého systému -v snahe o zisk podporujú korporácie mierové vzťahy a napomáhajú liberalizácii medzinárodného obchodu, pomáhajú zhromažďovať investičný kapitál, financujú výskum a vývoj, masovou výrobou znižujú ceny tovarov alebo poskytovaných služieb, výberom lokálnych dodávateľov vytvárajú dodatočné pracovné príležitosti, rôznymi platbami a odvodmi prispievajú do rozpočtu krajiny, v ktorej pôsobia. Problém je v tom, že tieto výhody môžu byť pre štát len krátkodobé.

Nevýhody: najväčší rozpor - krátkodobé a parciálne záujmy nadnárodných spoločností sa dostávajú do konfliktu s dlhodobými a komplexnými záujmami štátov. Nadnárodné spoločnosti umiestnia kapitál tam, kde sú pre ich zámer najlepšie podmienky. Podstata kapitálu a dojednaných investičných podmienok im však umožňuje ho kedykoľvek presunúť do výhodnejšej lokácie, bez ohľadu na sociálne škody, ktoré tým spôsobia. Navyše deformujú miestnu kultúru, ničia životné prostredie a monopolom výroby, distribúcie a predaja ničia miestne podnikanie v predmetnej oblasti. Ďalšie kontroverzné témy spojené s MNC sú lobbying, využívanie detskej práce, využívanie daňovej optimalizácie v daňových rajoch, hrozba vystúpenie z trhu alebo zneužívania ochrany intelektuálneho vlastníctva k ochrane vlastného trhu.

Zdroje:

- <http://blisty.cz/art/23126.html>
- <https://managementmania.com/sk/nadnarodna-korporacia>